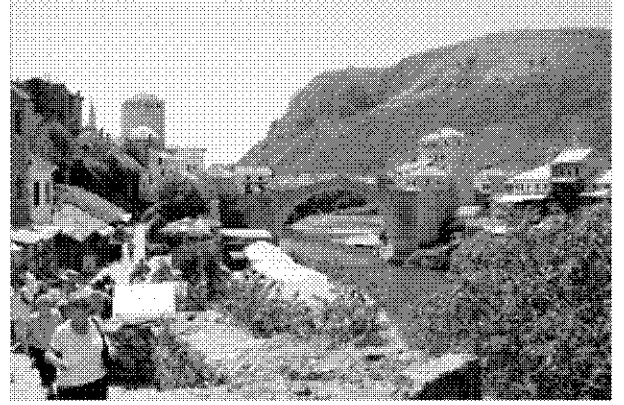

Türk turistin yeni gözdesi Balkanlar

SARAYBOSNA/DUBROVNİK/KOTOR (A.A)

Avrupa'nın yıllardır gözde tatil mekanları arasında yer alan Adriyatik'in en güzel kıyıları, artık Türk turistleri de cezbetmeye başladı. 1990'lı yıllarda sadece savaş, kan, gözyaşı ve soykırımla anılan topraklar, şimdilerde turizmdeki potansiyeliyle gündeme geliyor.

Türkiye'de son yıllarda gittikçe artan Balkan turlarında, Saraybosna ve Mostar'a yönelik geziler 'savaş' turizmi formatına bürünürken, Karadağ ve Dubrovnik, Orta Çağ klasiği yapıları ve Adriyatik'in sıcak sularıyla kültür ve deniz turizmi sunuyor. Pronto Tour, Balkan destinasyonlarına yönelik gezi programının tanıtımı için basın turu düzenledi.

Balkanlara yönelik değişik günler ve turistik mekanları kapsayan farklı alternatifler sunan firmanın turlarında, özellikle 'Dalmaçya'da 3 ülke' programının ilgi çektiği belirtiliyor.

Bosna-Hersek, Karadağ ve Hırvatistan olarak 3 ülkenin doya doya gezildiği bu tur, tek seyahatte, hem iç savaşın yarattığı yıkımı görmek hem Avrupa'nın Orta Çağ'ına tarihi bir yolculuğa çıkmak hem de Adriyatik kıyılarında tekne turu yapıp sıcak sularda denize girmek isteyenler için ideal fırsat sunuyor. Bu turların vizesiz olması da tatilcilere ayrı bir kolaylık sağlıyor.

ORTA ÇAĞ İLE MODERNİZMİN BULUŞMASI DUBROVNİK

UNESCO'nun Dünya Miras Listesi'nde yer alan, tarihi ve doğal güzellikleriyle büyüleyen ve gelenleri Orta Çağ'a doğru bir zaman yolculuğuna çıkaran Dubrovnik, Avrupa'dan sonra Türkiye'nin de gözde tatil mekanı olmaya aday...

Pronto Tour'un THY ile iş birliği sayesinde haziran sonundan itibaren direkt uçuşlarla ulaşılacak Dubrovnik, tarih ile denize yolculuğunu bir arada sunuyor. İklimi ve şehrin yapısıyla Bodrum'u anımsatan Dubrovnik'in en önemli bölümü 'eski Dubrovnik'... Kalın kale surlarından geçerek içeri girilen şehirde, dün ile bugünün, hala yaşayan bir şehirle tarihi bir açık hava müzesinin birlikteliği göze çarpıyor.

Şehre ilk girildiğinde insanda, zamanda yolculuk yapıp bir Orta Çağ kentinde gidildiği izlenimi yaratsa da hemen etraftaki turistler ile modern kafelerin varlığı günümüze dönülmesini sağlıyor.

Şehrin içinde hala halk yaşadığı için turistler ara sokaklardaki restoranlarda yemeklerini yerken, hemen yanı başlarındaki evlerin duvarlarından yıkanmış çamaşırların sarkması, doğal görüntüler olarak görülüyor. Hatta yöre halkı, kendi pazarını kurmuş, turistlerin gezdiği alanda meyve sebze ile süs eşyaları satıyor, vatandaş evinin rutin alışverişini yapıyor. Bu durum şehrin ilginçliğini ve farklı havasının yarattığı etkiyi artırıyor.

Kent, buradan mülk alan Avrupalı zenginlerin önemli tatil mekanları arasında. Buradan bir ev satın almak için metre karesine 15 bin avro vermek gerekiyor. Ayrıca, denizcilik için kurulan şehir,

zamanında Adriyatik'te Venedik ile rekabet ettiği için çok güzel bir liman manzarası da sunuyor. Sezonda limanın sanki işgale gelmişler gibi kruvaziyer gemileriyle dolduğu, kruvaziyerlerden aynı anda şehre binlerce kişinin giriş yaptığı belirtiliyor.

ŞEHİRDEN ÖNEMLİ NOTLAR

Şehir, bazı ilklere ilgi çekiyor. Dünyanın en eski üç eczanesinden birinin bulunduğu kentin düşkünler evi, yetimhane ve karantina hastanesinin bulunduğu ilk şehir olduğu öne sürülüyor. Bugün de aynı işlev için kullanılan tarihi eczanede, orijinal ilaç şişeleri hala raflarda duruyor, o döneme ait reçete ve kitaplar da sergileniyor.

Ayrıca, eczanein içinde bulunduğu manastırda Hristiyanlığa dair ikonalar ile bazı din adamlarının mezarları bulunuyor. Manastırda sergilenen kutsal emanetlerinin bazılarında azizlere ait kemikler hala görülebiliyor. Bunun yanında, Luza Meydanı'ndaki Sponza Sarayı'nın altında Hırvatistan'ın 1991'de Yugoslavya'dan ayrılışı sırasında çıkan iç savaşta, Sırp saldırıları nedeniyle ölenlerin fotoğrafları ile zarar gören tarihi binaların resimleri yer alıyor. Şehrin bir Napolyon döneminde bir de Sırp'lar tarafından saldırıya uğradığı belirtiliyor.

Kentin koruyucusu olarak görülen Aziz Blaise'nin kilisesinin yanında, şehrin her yerinde heykelleri bulunuyor. Şehir halkının özgürlüğe düşkünlüğünü ise Stradun Caddesi'nde heykeli bulunan Fransız şovalyesi Orlando temsil ediyor. Hatta, Orlando'nun dirseğinden el kemiklerine kadar olan uzunluk, o dönem Dubrovnik'te resmi ölçü birim olarak kabul edilmiş. Şehrin bir diğer önemli özelliği ise kara surlarının denize göre kalın olması. Bunun nedeni ise o dönemde olası bir Osmanlı saldırısından korunmak... Nitekim, Osmanlı topraklarına katılmak yerine yıllık 120 bin altını ödemeyi kabul eden Dubrovniklilerin en büyük korkusu özgürlüklerini yitirmek olmuş.

Dubrovnik'te bir mescit bulunması da dikkat çekici... Mescit, bölgedeki Müslüman Boşnak ve Hırvatların ibadeti için 1900'lü yıllarda açılmış. Dubrovnik'teki yerel tatları almak isteyenlere de mutlaka midye ve istiridye yenmesi öneriliyor. Çünkü bunların en güzel çıktığı yerlerden biri burası, hatta palmye ağaçlarının bulunduğu bu bölgede, hamsinin yetiştiğinin öğrenilmesi insanı şaşırtıyor.

TARİHİ TEKNELERLE ADALAR TURU

Dubrovnik'in hemen yakınlarında zamanında kraliyet ailesinin mensupları için dizayn edilmiş ama artık Singapurlu bir şirketin 30 yıllığına kiraladığı Sveti Stefan adası da özellikle zengin turistlerin ilgi odağı... Orta Çağ klasiği yapıların içinin çok lüks olarak tasarlandığı adada, Liz Taylor gibi Hollywood'un ünlüleri ile Madonna gibi dünya çapındaki şarkıcıların kaldığı biliniyor.

Dubrovnik'in hemen yakınlarındaki Cavcat köyünden kalkan, Orta Çağ'daki açık deniz gemilerinin kopyası görünümündeki görkemli gemilerle Elafiti adalarına deniz turuna çıkılabiliyor. Gidilen adalardan modern binalar görünmese zamanda gezinti yapılmış gibi oluyor.

DUBROVNIK'TE TÜRK YATIRIMCI

Dubrovnik'te bir Türk oteller zinciri dünya markalarıyla yarışıyor. Rixos Hotel Avrupa Satış Ofisi Direktörü Volkan Yorulmaz, şu an Rixos Hotel Libertas olarak işletilen otelin 1970 yıllarının sonuna doğru inşa edildiğini ama 1990'larda Balkanlarda başlayan savaşla beraber sığınmacıların kampı haline geldiğini söyledi.

Bu otelin savaş süresince bombalandığını belirten Yorulmaz, 'Dolayısıyla harap olmuş, bitik halde bir otel devraldık. 2-3 yıllık bir çalışmanın bir ürünü olarak da çok lüks, gerçekten her kitleye hitap edebilecek, denize sıfır harika Dalmaçya sahillerinde müthiş bir tesis yapıldı diyebilirim' dedi.

Dubrovnik'in tüm dünyanın çok tercih ettiği destinasyon olduğunu ifade eden Yorulmaz, ziyaretçi profilinden de bahsederek, 'Genellikle göbeğinde olmasıyla beraber Avrupalı çok misafirimiz var. Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya, İspanya, Belçika ve Amerika ile Japon oldukça yoğun' diye konuştu.

Yeni yatırımları anlatan Yorulmaz, 3 ayrı projenin Dubai'de devam ettiğini, Kazakistan'da otel açacaklarını belirterek, 'Amacımız yurt dışında Türk bayrağını dalgalandırmak' dedi.

KARADAĞ'IN TARİHİ KENTİ KOTOR

'Dalmaçya'da 3 ülke' turunun ikinci ayağı Karadağ... Sahil kesimi Avrupa'nın jet sosyetesinin tatil mekanı olan ülkede, turizm en önemli sektörlerden biri. Ülkede, 56 plajıyla en fazla ilgi gören yer ise Budva bölgesi...

Bölgeye geçen yıllarda Rolling Stone ve Madonna'nın konser vermesi ile birçok Hollywood ünlüsünün tatil için buraya gelmesinin yörenin cazibesini artırdığı düşünülüyor. Bunun yanında Adriyatik'teki en büyük limanların birinin bu ülkede olması da avantajlardan...

Dünya Miras Listesi'ndeki Tara kanyonu bulunan ülkede, Balkan turlarının öncelikli durağı tarihi Kotor kenti oluyor. Eski şehre geniş kale kapısından geçilerek girilen Kotor'da, kapının hemen karşısında Orta Çağ'da suçluların teşhir edilmesi için konulmuş bir yer bulunuyor.

Şehirde o dönemlerde Venediklilerin hakimiyeti olduğu için yapılar genellikle Venedik tarzı. Ancak, tarihi çok eskilere dayanan şehirde, 1667 ile 1790 yıllarındaki depremlerde binaların hasar görmesi çok farklı tarzları da bir araya getirmiş. Şehirde, Roma, Barok, Rönesans mimarisinin özelliklerini de görmek mümkün...

Aslında Dubrovnik'in minyatürü bir görünüm veren Kotor, içindeki kafe, bar, restoran ve hala yaşayan halkıyla farklı bir hava sunuyor. Şehrin kapısından girenler kendilerini klasik bir Orta Çağ kentinde bulurken, etrafındaki günümüz turistleri ile kafelerin varlığıyla 'melez' bir zaman dilimi yaratıyor. İçinde oturanlarla hala 'yaşayan şehir' konumunu sürdüren Kotor'da, tıpkı Dubrovnik'te olduğu gibi, bir yanda balkonlardan çamaşırlar sarkıyor, çocukların oyuncakları sokak ortasında duruyor, diğer yanda meraklı turistler Orta Çağ estetiği sunan binaları fotoğraflıyor veya kahvesini yudumlayarak yerel yemeklerden tadıyor.

Nitekim, şehrin bu halk-turist iç içe konumu, burayı merak edenlerin ve gelenlerin sayısını artırıyor.

Öte yandan, şehrin önemli yapılarından korucuyu azizlerinden Aziz Tripona için 11. yüzyılda yapılmış katedralin sütunlarının maddi yetersizliklerinden dolayı birbirinden farklı uzunluklarda olduğu gözleniyor. Aziz Luca kilisesinin tabanında ise şehrin ileri gelenleri ile din adamlarına ait 100'ün üzerinde mezarlar bulunuyor.

Kent Avrupalılar ile özellikle gençlerin ilgisini çekiyor. Çünkü bölgede sadece burada sahillerde kum bulunuyor. O nedenle kentin son 20 yılda çok geliştiği ifade ediliyor. Türk turistler de savaş sonrasında artık bölgeyi yeni yeni keşfediyor.

TURLARIN VAZGEÇİLMEZ DURAK NOKTASI İSE MOSTAR KÖPRÜSÜ

Avrupa'nın yıllardır gözde tatil mekanları arasında yer alan Adriyatik'in en güzel kıyıları, artık Türk turistleri de cezbetmeye başladı. Saraybosna ve Mostar'a yönelik geziler ise 'savaş' turizmi formatında...

Pronto Tour'un 'Dalmaçya'da 3 ülke' turları kapsamında gidilen Hırvatistan'da Dubrovnik ile Karadağ'da Kotor kentlerinin yanında en önemli duraklardan biri de 3 yıl süren kuşatmaya rağmen savaşın yok edemediği cennet Saraybosna...

Türk turistlere Karadeniz kıyılarına gitmiş izlenimi veren, tertemiz doğasıyla Saraybosna, insanı hüznle merak arasında ilginç bir yolculuğa çıkarıyor. Osmanlı ve Avusturya-Macaristan mimarisini birleştiren örnekleriyle doğu ve batının buluştuğu Avrupa kenti olarak kültür gezisi yapmak isteyenlere çok güzel örnekler sunan şehir, aynı zamanda 'su çiçeği' çıkarmış gibi hemen her binayı saran mermi ve roketatar izleriyle gelenlere bir nevi 'savaş turu' yaptırıyor.

Şehirde en çok merak edilen mekanlar arasında, Osmanlı ve Avusturya mimarisinin aynı anda sunan, halkın ve turistlerin eğlence mekanı Ferhadiye Caddesi ile bir Balkan ülkesi havasının koklandığı Başçarşı önceliği alıyor. Bunları, Bosnalıların kuşatmada mühimmat ve gıdaları taşımak için yaptığı 800 metre uzunluğundaki, savaştaki adıyla 'Umut', şimdiki söylenişle 'Savaş Tüneli' takip ediyor. Tünelin bodrumundan başladığı evde de video görüntüleri, savaş malzemeleri ve hayatını kaybedenlerin listesiyle o dönemin acıları bire bir yansıtıyor.

Savaşın kayıplarını gösteren en hüznü yer olan şehitlik ise Türk turistlerin özellikle uğramak isteği yerlerden... Savaşta vurulan binaları görmek için de sadece otobüsün camından dışarı bakmak yeterli...

MOSTAR, BALKANLARIN EN VAZGEÇİLMEZ DURAĞI

Firmanın Balkan turlarının vazgeçilmez diğer noktası ise yıkılmasıyla iç savaşın simgesi haline gelen Mostar Köprüsü. Yıl boyunca dünyanın her yerinden turist çeken köprü, Türk turistler için de özel önem taşıyor. Mostar'daki turda, köprü'nün hemen yanında Zümrüt nehrini seyreden restoran ve kafelerde yöreye özgü yemekler yenip, kulpsuz fincanda, yanında lokumla getirilen Türk kahvesi yudumlanabiliyor. Bu arada, turistlere dostane yaklaşan Mostarlılar, Türkçe konuşulduğunu gördüklerinde de sempatiyle 'selamünaleyküm' diyor.

Mostar'da Türk turistlerin uğrak mekanlarından biri de savaş sırasında minaresi yıkılan Koski Mehmet Paşına Cami... Cami yaşanlara inat Mostar Köprüsü'nü izleyerek aynıklara meydan okuyor.

Bunun yanında, Mostar'ın hemen yakınlarındaki Türk köya Poçitel ile Sarı Saltuk Tekkesi de tur güzergahı içinde yer alıyor.

Tekke, yanından çıkan nehirle, Saraybosna ve Mostar'ın acılı geçmişi arasında yapılan seyahatte biraz dinlenme imkanı sunarken, Poçitel, şirin bir Anadolu köyü izlenimi veriyor. Türk kadınlarının ellerinde meyve dolu sepetlerle turistleri karşıladığı köyde, tarihi yapıların üzerinde Osmanlı ve Bosna hersek bayrağı birlikte sallanıyor.

'BALKANLARA İLGİ ARTTI'

Pronto Tour Genel Müdürü Ali Onaran, Balkan turlarına yönelik değerlendirmede bulundu.

Balkanlara son 5-6 yıldan bu yana tur düzenlediklerini belirten Onaran, ancak son 1 yıldır bu bölgeye, hemen hemen her hafta kalkan çok daha güçlü turlar yapmaya başladıklarını söyledi.

Onaran, 'Yatırımlarımızın karşılığını gördük, yaklaşık bir yıldan bu yana balkanların tamamını kapsayan yaklaşık olarak 8 değişik turu, baştan başa Balkanlar gibi yaklaşık 6 ülkeyi gösteren ve yalıtta yalnızca Dalmaçya kıyılarıyla beraber Saraybosna'yı kapsayan daha kısa turları, değişik etapları programlıyoruz ve çok da yoğun ilgi görüyor' dedi.

Türk turistlerin Balkanlarda en fazla gezmek istediği yerleri de anlatan Onaran, 'Bir defa birincisi Mostar. Hakikaten çok ilgi görüyor. Kesinlikle turların içinde bulunması gerekiyor. Bunun yanında Split gibi Makedonya tarafı, bunun dışında Karadağ ve aynı zamanda Dubnovnik'i de içine kapsayan Hırvatistan kıyıları da hakikaten çok ilgi gören yerler arasında' diye konuştu.

'ANADOLU İNSANI GİBİLER'

Saraybosna turlarının kendi mesleki hayatında da ayrı bir onemi olduğunu dile getiren Onaran, lise yıllarında arkadaş çevresine yönelik turlar ayarladığını, ilk amatör yurt dışı deneyimini Saraybosna'ya gerçekleştirdiğini söyledi.

Saraybosna'da savaşın izlerinin hala görüldüğünü ifade eden Onaran, bu bölgede turizmin yeni yeni geliştiğini, Türkiye'nin 15 yıl önceki durumlarına benzediğini kaydetti.

Ali Onaran, 'Değişmeyen bir şey var ki, insanlar halen misafirperver burada. Hakikaten bizim Anadolu'da olduğu gibi çok sıcak kanlı insanlar. Şu anda hem Avrupa'nın göbeğindeyiz hem de bize yakın, bizimle çok iç içe bir tarih yaşamış bir bölgedeyiz. İnsan hakaten değişik duygular yaşıyor burada' yorumunda bulundu.

'DOMUZ GRİBİ TEDİRGİNLİĞİ GEÇTİ'

Onaran, domuz gribinin tur satışlarını etkilemesiyle ilgili şunları söyledi:

'İlk günlerde biraz daha tedirgindi insanlarımız, ama gün geçtikçe domuz gribinin çok da yüksek oranda sorun yaratmadığı ortaya çıktıktan sonra, şu anda önemli bir sorunumuz yok. Tabi bir Meksika, veya bir Güney Amerika gibi destinasyonlarımıza geçici bir süre olarak şu anda yapmıyoruz, şu anda o turlarımızı iptal ettik. Ama bunun dışında dünyanın diğer tüm bölgelerine yönelik turlarımız devam ediyor şu anda da tam sezonu. Hızlı bir şekilde paket programlarımızı yürüyor.'

Pronto Tur olarak 60'ın üzerindeki ülkeye tur düzenlediklerini belirten Onaran, yılın bütün mevsimlerine yönelik çalışmalar yaptıklarını bildirdi. Onaran, Türk turistin en çok Avrupa ülkelerine talep gösterdiğine dikkat çekerek, 'Bunun dışında da Uzak Doğu'dan tutun da Rusya'dan Volga volga nehrinden Dubai'den Yunan adalarına kadar çok değişik turlarımız var ve Balkanlarla beraber bu spektrumu daha da genişlettik' dedi.

Kaynak: <http://yenisafak.com.tr/Aktuel/?i=188264>